

MALARRASSA

El periòdic independent i gratuït de Terrassa

You are here: Home / Destacats / Política / Societat / La normalitat era l'emergència habitacional, els moviments no hi volen tornar

La normalitat era l'emergència habitacional, els moviments no hi volen tornar

23 Abril 2020 No Comment

Pep Valenzuela

L'estat d'excepció que vivim ha deixat parada o en situació «d'espera», total o parcial, bona part de la vida econòmica i de milers de persones i famílies de tota mena; com també de milers de processos, sentències i execucions de desnonaments per impagaments d'hipoteca o de lloguers, així com talls de subministraments bàsics: aigua, electricitat o gas. No sense pressió i lluita social, clar. En aquesta situació es va convocar una vaga de pagament de lloguers, aquest mes d'abril, malgrat les dificultats per a organitzar una mobilització així en un context de confinament totalment inèdit com l'actual.

Una de les converses més habituals durant aquestes setmanes és la referida a la incidència que aquesta crisi sanitària amb totes les seves derivades: econòmiques, polítiques i socials, podrà tenir a la nostra societat, quins canvis a la nostra vida quotidiana.

REUNIÓ D'ESPai DRETS, EL PASSAT 30 DE GENER, AMB MOTIU DEL DECRET D'EMERGÈNCIA HABITACIONAL. FOTO PV

Tota una tempesta d'idees, anàlisi, debats i comentaris que, pel cas, podrien resumir-se en les emocions que traspuen expressions com: «quan tornem a la normalitat», «quan això passi...», «res o serà com abans» i, aquesta ja amb to clarament reivindicatiu, «no volem tornar a la normalitat, perquè la normalitat era el problema». També s'ha escoltat molt el «res no canviarà», un «res» que, però, porta implícit el reconeixement de l'estat de xoc que estem patint.

Cal ara tornar a mirar, però sota aquesta llum, aquelles situacions que «abans», quan tot era «normal», clamaven justícia, però que moltes vegades precisament la mateixa normalitat amagava o no deixava veure de tan quotidianes i «normals».

Emergència habitacional

«El lloguer social és fonamental per a nosaltres», afirmava la Lucia (nom fictici), activista d'un grup de persones sense habitatge; és un punt que recull el decret aprovat pel govern de la Generalitat el passat desembre, «necessitem amb urgència que aquest decret s'apliqui».

La Lucia deia això tot intervenint en una reunió, promoguda per l'Espai Drets de Terrassa, on es proposa la creació d'un grup de seguiment del compliment del citat decret d'urgència sobre l'habitatge, el passat 30 de gener, una data que, de normal, ja començaria a quedar una mica lluny però que ara, enmig de la pandèmia del covid-19, sembla que quedi molt i molt més lluny.

En tot cas, el problema no ha fet més que agreujar-se, i la necessitat de solucions més urgent, més gran, més ampla i, en aquesta línia, més de justícia, si no de la justícia espanyola o europea sí de la del respecte a les persones i la vida.

A la reunió hi havia representants de l'entitat Prou Barreres!, de lluita per l'accessibilitat universal i per a tothom, del Consell d'Entitats Socials, de l'Associació per la Justícia Energètica, la Federació d'Associacions Veïnals, el Colectivo Sin Vivienda i de la Sindicatura de Greuges municipal (convidada com a oient); el Sindicat de Llogateres i la PAH van excusar la seva absència.

Alegria amb l'aprovació del Decret del Govern, però no es pot baixar la guàrdia

La gent que ara, des de fa temps en molts casos, està amenaçada de desnonament i de talls de subministraments va acollir amb molta alegria la notícia de l'aprovació del decret. «La llei s'ha de complir», emfasitzava la Lucia, «ara no es poden fer enrere». Per més que, experimentada i amb consciència, té molt clar que el paper escrit tot sol no protegeix ni dels elements ni, pitjor, dels fons voltors i altres especuladors amb l'habitatge i, a final de comptes, la vida de les persones.

Ho vivien ja aquests mateixos dies, en què els desnonaments no paraven, i quan encara les administracions municipals, fins i tot havent-hi aprovat algunes declaracions de suport o reconeixement del decret i la seva necessitat, responien moltes vegades amb la veu freda del càstig i, fins i tot, l'amenaça. «Fan el que volen amb nosaltres», declarava una altra membre del grup per habitatge digne, «l'altre dia, una comitiva judicial que pretenia efectuar un desnonament ens amenaçava d'emportar-se les criatures al titular de menors, i protegits per la força pública!».

L'alcalde Ballart posa la cara i declara defensar aquestes persones, «a mi ell em va dir que farien alguna cosa», afegeix l'activista, volent creure més que creient-s'ho. Perquè, en la realitat quotidiana, sembla que l'actuació d'alguns funcionaris i tècnics municipals està lluny d'aquest compromís, almenys de paraula, quan no el contradiu. Això apuntarien les queixes, nombroses, i fins i tot les denúncies realitzades per algunes entitats, i també algunes declaracions de la Sindicatura de Greuges de Terrassa després d'escoltar i reportar alguns dels casos.

Les queixes amb relació a les amenaces per part de membres de les comitatives judicials que executen les sentències de desnonament són moltes, «però cal tenir els noms i proves», explica en Rafa Gázquez, un advocat que dona suport a algunes de les persones i famílies afectades.

El comportament del funcionari municipal en el punt de mira

Pel que fa a la negligència o, directament, mala llet d'algun funcionari municipal, varies de les persones presents relaten els seus casos particulars i citen d'altres que coneixen, concretament amb relació a la sol·licitud d'empadronament, un tràmit que d'acord amb la informació d'un membre de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Terrassa, exposada in situ, no hi hauria d'haver «cap mena de problema tècnic», ben al contrari. Això, en tot cas, cal sumar-lo a l'habitual manca de coordinació i la confusió entre les diferents administracions, afegeix i emfatitza una representant de la Comissió de Justícia Energètica.

L'empadronament és un dret de tothom, més enllà de la situació legal. Sense empadronament no hi ha accés a la sanitat ni a l'escolarització dels infants, ni a una eventual percepció d'ajuts socials. I amb relació a la citada llei d'emergència habitacional, sense el registre de residència tampoc es podria acreditar el temps d'habitació de cara a la sol·licitud del lloguer social.

Una de les propostes plantejades és que el grup de seguiment de l'aplicació del Decret elabori un informe amb el conjunt de casos per forçar les administracions amb més dades concretes i públiques.

D'altra banda, s'ha identificat que existeix un desconeixement gran per part dels agents de la Justícia de les implicacions del Decret, potser no només involuntari.

En definitiva, en no poder esperar ni massa ni poc de part de les institucions, cal fer un protocol que reculli totes les informacions i dades necessàries per «forçar, si cal, l'aplicació del Decret». Així afirmava en Joan Tamayo, de l'Espai Drets, i recordava que la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, de la qual l'Ajuntament de Terrassa és signant, estableix un principi de subsidiarietat que «obliga l'administració local a intervenir encara que formalment el problema no sigui competència seva».

Contextualitzant, en Rafa Gázquez, que assessora i dona suport a diferents grups, alertava del fet que «amb la disculpa o argument de les màfies que es lucren en el mercat il·legal d'habitatge s'està criminalitzant tota l'ocupació» i s'utilitza per part de procuradores i jutjats per accelerar desnonaments i «fotre la por a les famílies i persones que necessiten habitatge». L'existència de les màfies és real i perillosa, són com l'altra cara o extrem de l'especulació capitalista/financera que sí que és legal i es fa a cara descoberta.

Explicava que les administracions locals tenen problemes amb el Decret, que estableix un temps d'estada mínim de 6 mesos en un habitatge per poder accedir al lloguer social. Reconeix que «serà molt difícil portar a la pràctica aquesta llei, cal fer molta pressió, publicitat, informació i mobilització».

Per què no es compleixen les lleis, les seves pròpies lleis?

En aquest punt, va intervenir una altra companya de Justícia Energètica, «se'ns fa difícil entendre la realitat, potser és que som molt innocents! Però, em pregunto: si hi ha una llei, per què no es compleix? Què s'ha de fer amb el Decret?». Les assistents es miraven, cares mig d'impotència, mig de realisme i cosa sabuda, cap sorpresa...

La resposta la donà l'advocat: «De lleis, els calaixos en són plens! Per això és que cal ser proactius i pressionar constantment». D'altra banda, en aquest cas concret, d'aquest decret llei d'emergència habitacional, hi ha el fet que és molt recent i no té caràcter retroactiu.

El lletrat apunta encara altres problemes de la situació actual, com ara la despersonalització o desdibuixar-se dels rostres o identitat dels grans propietaris o tenidors. Els bancs, encara i que puguin ser societat anònima, són un subjecte més reconeixible i amb el qual, a més, tothom n'ha de tractar per altres qüestions, tothom té un compte en algun banc, i si més no la gent que treballa o dirigeix les oficines han de donar la cara.

Ara, els bancs s'haurien tret de sobre els habitatges o, almenys, la seva gestió directa. En aparèixer com a responsables immediats dels desnonaments i, abans, l'especulació immobiliària, la seva imatge estava molt malmesa. Els fons voltors, fons internacional de gestió de capitals, tanmateix, no tenen rostres reconeixibles ni seus identificables moltes vegades. L'advocat explica, per exemple, que alguns ajuntaments tenen problemes per cobrar-los les multes.

Recopilant una mica, diu en Tamayo, queda clar que cal establir un diàleg/cooperació amb les àrees de l'ajuntament que en són responsables. Es proposa novament fer el llistat de problemes, de greuges, endreçant-les d'acord amb les àrees i accions concretes.

Una relació, aquesta amb l'Ajuntament, que no és gens fàcil. Com s'ha assenyalat abans, no manquen els problemes de coordinació entre àrees. Però a més, també s'ha dit diverses vegades, i ara surt novament amb força: moltes treballadores i treballadors de l'administració desconeixen tota aquesta problemàtica i no tracten bé la gent que hi arriba a demanar informació o dirigir una queixa o instància.

Informació, llum i taquígrafs. I formació del personal tècnic

Cal formació d'aquestes professionals, formació en drets humans, especialment d'aquelles que hi treballen directament en aquesta qüestió, com són les d'OFIMAPE, Serveis Socials i Educació. Hom parla de «represàlies i tractament discriminatori» a persones que s'han queixat, de «criminalització» dels col·lectius que es veuen obligats a ocupar, que «es fomenta i facilita fins i tot l'enfrontament entre ells» des de l'Administració.

La reunió s'acabà en un ambient bulliciós, preocupació però ànims, confiança en la solidaritat i el suport mutu; més idees, més casos, més queixes i propostes... La vida continua, de ben segur, malgrat totes aquestes situacions excepcionals, una realitat certament d'emergència i excepcionalitat, directament patides per centenars de milers de persones.

I ara? Com queda tot plegat en temps de covid-19 i les crisis que segons totes les previsions se'ns vénen a sobre? Com és l'excepcionalitat i l'emergència dintre de l'excepcionalitat i l'emergència? Quant temps més es podrà suportar aquesta «doble» emergència i excepcionalitat? Quant temps més les violacions de drets i garanties humanes i socials bàsiques i fonamentals? Quant temps més de poders públics que no poden, funcionaris que no saben, buròcrates grises que creuen que el món s'acaba en la finestreta del despatx?

Com mostra aquesta trobada, per dir només un exemple, les organitzacions i les persones, els moviments socials, estan alerta i van movent fitxa; ja fa dies s'han presentat propostes concretes per avui, ja, i pel futur. Són una bona base per començar a caminar.

Comparteix

IN : Destacats, Política / Societat